

УКРАЇНА
ВЕЛИКОДОЛИНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ
XXXV сесія VIII скликання

КОПІЯ

РІШЕННЯ

05 вересня 2023 року

№ 1088 - VIII

**Про затвердження Правил утримання
домашніх тварин на території
Великодолинської селищної ради Одеського
району Одеської області**

Відповідно до статей 25, 26, 46, 59, 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Законів України «Про благоустрій населених пунктів», «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про ветеринарну медицину», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про тваринний світ», «Про охорону природного навколишнього середовища», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», з метою покращення санітарного стану населених пунктів, епідеміологічної та епізоотичної ситуації, загальної безпеки громадян, Великодолинська селищна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Правила утримання домашніх тварин на території Великодолинської селищної ради Одеського району Одеської області, що додається.
2. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію з прав людини, депутатської діяльності, регламенту, гуманітарних питань, молоді та спорту, житлово-комунального господарства та цивільного захисту.

Селищний голова

Микола ЛУК'ЯНЧУК

Додаток
до рішення Великодолинської селищної
ради Одеського району Одеської області
від 05 вересня 2023 року № 1088- VIII

ПРАВИЛА **утримання домашніх тварин на території Великодолинської селищної ради Одеського району Одеської області**

1. Загальні положення

1.1. Правила утримання домашніх тварин у (надалі - Правила) розроблено з метою врегулювання відносин у сфері поводження і утримання тварин на території Великодолинської селищної ради Одеського району Одеської області, забезпечення сприятливих умов, безпечного спільного проживання людини і тварин, укріплення моральності й гуманності суспільства, захисту та запобігання стражданням і загибелі тварин внаслідок жорстокого поводження з ними, захисту їх природних прав, забезпечення безпеки життя та здоров'я людей, інших прав та законних інтересів громадян щодо поводження із тваринами, покращення екологічного, санітарно-ветеринарного та епідеміологічного стану на території Великодолинської селищної ради Одеського району Одеської області.

Правила установлюють вимоги до утримання домашніх тварин на території Великодолинської селищної ради Одеського району Одеської області та набирають чинності з дня їх опублікування

1.2. Дія цих Правил поширюється на поводження, утримання, розведення та регулювання чисельності тварин юридичними особами, незалежно від форм власності та фізичними особами на території Великодолинської селищної ради Одеського району Одеської області. Вимоги цих Правил поширюються також на осіб, яким ці тварини належать на інших підставах, що не суперечать діючому законодавству України.

1.3. Правовою основою Правил є закони України «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про тваринний світ», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про ветеринарну медицину», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», та іншими нормативно-правовими актами.

1.4. До повноважень та в межах компетенції території Великодолинської селищної ради Одеського району Одеської області у сфері захисту тварин від жорстокого поводження на території Великодолинської селищної ради Одеського району Одеської області належать:

1) вжиття заходів та забезпечення дотримання заборони провадження діяльності пересувних звіринців, пересувних зоопарків, пересувних виставок диких тварин та іншої забороненої цим Законом діяльності в межах території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

2) організація та здійснення заходів щодо захисту тварин від жорстокого поводження.

1.5. Правила базуються на наступних принципах:

- гуманного ставлення до тварин;

- участі органів місцевого самоврядування і виконавчої влади, громадських організацій тощо та зацікавлених фізичних осіб у заходах щодо вирішення проблем, пов'язаних з утриманням тварин;

- обов'язкового виконання власниками тварин вимог цих Правил, а також ветеринарно-санітарних норм, забезпечення належного епізоотичного та санітарно-епідеміологічного стану на території Великодолинської селищної ради Одеського району Одеської області;

- забезпечення належних умов для гармонійного співіснування людей та тварин на території громади;

- забезпечення умов життя тварин, які відповідають їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям;
- заборони жорстоких методів позбавлення життя тварин;
- відповідальності за жорстоке поводження з тваринами;
- утримання і поводження з домашніми та іншими тваринами без мети заподіяння шкоди як оточуючим, так і самим тваринам.

2. Визначення термінів

У цих Правилах терміни вживаються у такому значенні:

тварини - біологічні об'єкти, що відносяться до фауни: сільськогосподарські, домашні, дикі, у тому числі домашня і дика птиця, хутрові, лабораторні, зоопаркові, циркові;

дикі тварини - тварини, природним середовищем існування яких є дика природа, у тому числі ті, які перебувають у неволі чи напіввільних умовах;

домашні тварини - собаки, коти та інші тварини, що протягом тривалого історичного періоду традиційно утримуються і розводяться людиною, а також тварини видів чи порід, штучно виведених людиною для задоволення естетичних потреб і потреб у спілкуванні, що, як правило, не мають життєздатних диких популяцій, які складаються з особин з аналогічними морфологічними ознаками, та існують тривалий час у їх природному ареалі;

сільськогосподарські тварини - тварини, що утримуються та розводяться людиною для отримання продуктів і сировини тваринного походження;

безпритульні тварини - домашні тварини, що залишилися без догляду людини або утворили напіввільні угруповання, здатні розмножуватися поза контролем людини;

експериментальна тварина - тварина, що використовується для проведення наукових дослідів, експериментів;

евтаназія - гуманні методи умертвіння тварин, що виключають їх передсмертні страждання;

жорстоке умертвіння тварин - умертвіння тварин без застосування знеболюючих засобів, що запобігають відчуттю тваринами болю і страху;

біостерилізація - позбавлення тварини хірургічним або біологічним способом здатності до відтворення потомства (репродуктивної здатності)";

утримання диких тварин у напіввільних умовах - утримання у штучно створених умовах набутих у встановленому порядку диких тварин, за якого вони живляться переважно природними кормами, але не мають можливості вільного переміщення за межі штучно ізольованої ділянки;

центр реабілітації тварин - юридична особа, створена з метою організації порятунку, утримання та лікування в умовах неволі тварин, що зазнали травми, стихійного лиха, незаконного вилучення з природного середовища, а також з метою фізичної та психологічної реабілітації таких тварин для повернення їх у дикую природу або пожиттєвого утримання;

жорстоке поводження з тваринами - знущання над тваринами, у тому числі безпритульними, що спричинило мучення, завдало їм фізичного страждання, тілесні ушкодження, каліцтво або призвело до загибелі, нацьковування тварин одна на одну та на інших тварин, вчинене з хуліганських чи корисливих мотивів, залишення домашніх та сільськогосподарських тварин напризволяще, у тому числі порушення правил утримання тварин;

пересувний звіринець - спеціально обладнані некапітальні споруди, тимчасові приміщення, транспорт, мобільні клітки, огорожі, інші пересувні конструкції, що використовуються закладами культури, цирками, пересувними цирками, гастрольними центрами та іншими особами для тримання і транспортування диких тварин з метою їх використання у цирковій, естрадній, розважальній діяльності (публічного і приватного характеру), а також для їх публічної демонстрації, залучення до показів, виставок, що не мають наукового значення;

карантинний майданчик - спеціально обладнані приміщення або частини приміщень, які призначені для тимчасового утримання домашніх тварин у разі їх вилову чи тимчасової ізоляції;

утримання в домашніх умовах - обмеження природної волі домашніх тварин, що виключає їх вільне переміщення за межами квартири, подвір'я окремого будинку;

притулки для тварин - неприбуткові установи, спеціально призначені та облаштовані для утримання безпритульних тварин;

каліцтво тварини - тілесне ушкодження, що призвело до втрати будь-якого органа або частини тіла тварини та/або до втрати фізіологічної функції органа тварини;

тілесне ушкодження тварини - порушення анатомічної цілісності або фізіологічної функції органів і тканин тіла тварини, що виникає внаслідок дії одного чи декількох зовнішніх ушкоджуючих чинників;

тестування собак - відбір для племінної роботи повноцінних за поведінковими реакціями собак, що відповідають вимогам стандарту

інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Кримінальному кодексі України, Кодексі України про адміністративні правопорушення, Законах України «Про благоустрій населених пунктів», «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про тваринний світ», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про ветеринарну медицину», «Про захист населення від інфекційних хвороб», інших нормативно-правових актах та нормативних документах.

3. Загальні вимоги щодо утримання та поводження з тваринами у Великодолинській селищній раді Одеського району Одеської області

3.1. Утримання та поводження з тваринами в населених пунктах Великодолинської селищної ради Одеського району Одеської області ґрунтується на таких принципах:

- жорстоке поводження з тваринами є несумісним з вимогами моральності та гуманності, спричиняє моральну шкоду людині;

- забезпечення умов життя тварин, які відповідають їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям;

- право власності та інші речові права на тварин у разі жорстокого поводження з ними можуть бути припинені відповідно до Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження»;

- заборона жорстоких методів умертвіння тварин, у тому числі отруєння тварин;

- відповідальність за жорстоке поводження з тваринами і за порушення цих Правил;

- утримання і поводження з домашніми тваринами без мети заподіяння шкоди як оточуючим, так і самій тварині;

- забезпечення безпеки життя та здоров'я людей при утриманні тварин;

- дотримання санітарно-гігієнічних і ветеринарних норм та правил при утриманні і поводженні з тваринами.

3.2. При поводженні з тваринами не допускається:

- використання оснащень, інвентарю, що травмують тварин;

- примушування тварин до виконання неприродних для них дій, що призводять до травмувань;

- нанесення побоїв, травм, отруєння тварин;

- примушування до нападу одних тварин на інших, у тому числі при тестуванні тварин;

- використання тварин в умовах надмірних фізіологічних навантажень тощо.

При проведенні больових процедур обов'язкове застосування знеболюючих препаратів.

3.3. Забороняється:

- розведення тварин з виявленими генетичними змінами, що спричиняють їм страждання;

- розведення тварин зі спадково закріпленою агресивністю;

- примушування до нападу одних тварин на інших, у тому числі при тестуванні тварин;
- проведення генетичних змін на тваринах;
- застосування до тварин фармакологічних та механічних засобів допінгу;
- інші дії чи бездіяльність, що суперечать принципам захисту тварин від жорстокого поводження.

3.4. При поводженні з домашньою твариною особа, яка її утримує, зобов'язана:

- дбати про домашню тварину, забезпечити їй достатню кількість їжі та постійний доступ до води;
- надавати можливість домашній тварині здійснювати необхідні рухи, контактувати з собі подібними;
- забезпечувати своєчасне надання домашній тварині ветеринарних послуг (обстеження, лікування, щеплення тощо);
- негайно повідомляти медичну або ветеринарну установу про випадки заподіяння домашньою твариною ушкоджень здоров'ю людині або іншим тваринам;
- негайно доставляти домашню тварину, яка вчинила дії, передбачені абзацом сьомим цієї статті, у ветеринарну установу для огляду;
- запобігати неконтрольованому розмноженню домашніх тварин.

3.5. Забороняється бити, вбивати, отруювати чи калічити домашніх тварин; дарувати домашніх тварин як призи, нагороди чи премії; завдавати домашнім тваринам болю, страждання або пригнічення; дресирувати тварин у спосіб, що завдає шкоди здоров'ю тварини та її загальному стану; умертвляти тварин шляхом утоплення, задушення, використання електричного струму та речовин, що призводять до отруєння.

3.6. Забороняється жебракування з тваринами.

3.7. Забороняється залишати тварину в закритому салоні автомобіля за відсутності в ньому людини при температурі повітря більше +20°C та менше +5°C.

3.8. Забороняється замурування тварин у підвальних приміщеннях.

3.9. Забороняється залишати домашню тварину прив'язаною, якщо довжина прив'язі становить менше 20 метрів, крім собак, що виконують сторожові функції, для яких така довжина має становити не менше 10 метрів.

Незалежно від довжини прив'язі забороняється залишати тварину без можливості сховатися у приміщенні, споруді тощо, прив'язаною під дією прямого сонячного проміння при температурі повітря більше +20°C або менше 0°C.

Забороняється залишати домашню тварину прив'язаною без нагляду у громадських місцях чи місцях скупчення людей (поблизу зупинок, магазинів тощо), а також прив'язувати тварин до транспортних засобів та примушувати до бігу за моторними транспортними засобами.

3.10. Умови утримання тварин повинні відповідати їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям, а також задовольняти їхні природні потреби в їжі, воді, сні, рухах, контактах із собі подібними, у природній активності та інші потреби. Місце утримання тварин повинно бути оснащено таким чином, щоб забезпечити необхідні простір, температурно-вологий режим, природне освітлення, вентиляцію та можливість контакту тварин із природним для них середовищем.

3.11. При неможливості подальшого утримання домашня тварина повинна бути передана іншому власнику або здана в притулок для тварин.

3.12. Умертвіння тварин допускається за умови дотримання вимог Закону України "Про захист тварин від жорстокого поводження".

3.13. Транспортування тварин.

При транспортуванні тварин повинні задовольнятися їх потреби в їжі та воді, а також має бути забезпечений захист від шкідливого для них зовнішнього впливу.

Транспортний засіб, призначений для перевезення тварин, повинен бути спеціально оснащений для того, щоб виключати травмування або загибель тварин.

При завантаженні і розвантаженні тварин мають використовуватися пристрої і прийоми, що виключають травмування і загибель тварин.

Транспортування тварин різних видів проводиться роздільно, за винятком таких їх видів, які природно контактують один з одним або є нейтральними один до одного.

Загиблі тварини і ті, що не підлягають подальшому транспортуванню, повинні бути усунуті від інших на першій же стоянці.

Правила транспортування тварин затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Перевезення тварин у транспорті загального користування здійснюється відповідно до правил перевезення тварин у транспорті загального користування.

4. Обов'язки та права власників домашніх та інших тварин

4.1. Особи, які утримують домашніх тварин, зобов'язані:

- дотримуватися вимог цих Правил, вимог нормативно-правових актів, ветеринарних та санітарних норм, не допускати порушень прав і законних інтересів інших фізичних і юридичних осіб, не створювати загрози для безпеки людей, а також іншим тваринам;

- забезпечувати домашнім тваринам необхідні умови, що відповідають їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям, відповідно до вимог чинного законодавства;

- дотримуватися санітарно-гігієнічних норм експлуатації жилого приміщення, де утримуються домашні тварини (місце постійного утримання), та норм співжиття;

- забезпечувати своєчасне надання домашнім тваринам ветеринарних послуг (обстеження, лікування, щеплення тощо);

- тримати сторожових собак у вольєрі або на прив'язі і спускати їх з неї лише в закритих дворах із висотою огорожі, що виключає можливість втечі. Про наявність таких собак застерігати написом біля входу та по периметру об'єкта або території;

- забезпечити наявність намордника (для собак та інших тварин, які мають потенційно небезпечний характер), повідка, що необхідні для здійснення виходу домашньої тварини поза місцем її постійного утримання;

- забезпечити наявність нашійника;

- не допускати забруднення приміщень, сходових клітин та інших місць загального користування в будинках, дворах і на вулицях екскрементами тварин;

- прибирати екскременти за своїми тваринами;

- у разі смерті тварини у місячний термін повідомити заклад, який видав реєстраційне посвідчення, для внесення змін до загальної бази даних домашніх тварин;

- здійснювати перевезення домашніх тварин усіма видами транспорту загального користування з додержанням правил, чинних на цьому виді транспорту, з обов'язковим забезпеченням безпеки людей;

- негайно повідомляти медичну або ветеринарну установу про випадки заподіяння домашньою твариною ушкоджень здоров'ю людині або іншим тваринам та негайно доставляти домашню тварину, яка вчинила такі дії, у ветеринарну установу для огляду;

- регулювати приплід тварин, у тому числі шляхом стерилізації.

- відшкодовувати фізичним та юридичним особам збитки, що нанесені тваринами, у визначеному чинним законодавством порядку;

- передати тварину у власність іншій особі або влаштувати до притулку (міні-притулку) для тварин, якщо відсутня можливість подальшого утримання тварини;

- не допускати бездоглядного бродіння домашніх тварин (собак) вулицями, в парках населених пунктів, в місцях, облаштованих для відпочинку людей.

Власники тварин несуть особисту відповідальність за внесення інформації про домашню тварину до діючого обліку громади.

4.2. Власники тварин мають право:

4.2.1. вносити інформацію про домашніх тварин до обліку, який здійснюють ветеринарні установи.

4.2.2. Утримувати домашніх тварин:

- у квартирах, де проживає кілька сімей, – лише за письмовою згодою всіх мешканців квартири.

При цьому не дозволяється утримувати домашніх тварин у місцях загального користування;

- у «зоокутках» дитячих, освітніх, наукових, санаторно-курортних і оздоровчих закладів – з дозволу відповідного органу за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ветеринарної медицини;

- у вільному вигулі на ізольованій, добре огороженій території (в ізольованому приміщенні) на прив'язі або без неї;

- юридичними особами: для охорони – в обладнаних приміщеннях або на прив'язі; для дослідної мети – у вольєрах, біологічних клініках (віваріях) або в розплідниках;

- без повідків і намордників під час оперативного використання правоохоронними органами, собак спеціального призначення, а також собак під час муштри, на полюванні, на навчально-дресирувальних майданчиках.

Фізичні та юридичні особи, які утримують домашніх тварин, зобов'язані дотримуватися вимог нормативно-правових актів щодо захисту тварин від жорстокого поводження, санітарно-гігієнічних і ветеринарних норм та правил, а також не допускати порушень прав і законних інтересів інших фізичних і юридичних осіб та не створювати загрози безпеці людей, а також інших тварин.

4.2.2. Навчати собак без повідків і намордників на спеціальних майданчиках для дресирування.

4.2.3. Вигулювати їх у відведених для цього місцях вигулу в разі їхнього створення.

4.3. Забороняється утримувати тварин:

- особам, на яких накладалося адміністративне стягнення або застосовувалися заходи впливу за вчинення правопорушення, пов'язаного з жорстоким поводженням з тваринами, - протягом року з дня набрання законної сили постановою про накладення адміністративного стягнення чи застосування заходів впливу;

- особам, які притягалися до кримінальної відповідальності за жорстоке поводження з тваринами або були звільнені від кримінальної відповідальності та провадження у справі закрито за nereабілітуючими обставинами, або стосовно яких були застосовані примусові заходи медичного чи виховного характеру, - протягом 10 років з дня набрання законної сили обвинувальним вироком суду або рішенням про звільнення від кримінальної відповідальності та закриття провадження у справі за nereабілітуючими обставинами, або рішенням про застосування, продовження, зміну примусових заходів медичного чи виховного характеру.

5. Знаходження домашніх тварин поза межами їх постійного утримання

5.1. Власники домашніх тварин та/або відповідальні особи за дорученням власника тварини (супроводжувальні особи) зобов'язані супроводжувати домашніх тварин поза межами її постійного утримання.

5.2. Супроводжувати домашню тварину може особа, яка досягла 14-річного віку (при вигулі собак потенційно небезпечних та які визначені потенційно небезпечними - не молодше 16-річного віку) та фізично спроможною керувати твариною.

5.3. Забороняється супроводжувати тварин у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння.

5.4. При супроводженні домашніх тварин не допускається залишати їх без нагляду.

5.5. Забороняється супровід потенційно небезпечних собак та собак, які визнані небезпечними, особам, яким не виповнилося 16 років, психічно хворим або фізично неспроможним керувати твариною.

5.6. Дозволяється виводити собак за межі квартири, території подвір'я, організацій, підприємств тощо лише на повідку, а потенційно небезпечних собак та собак, що визнані небезпечними, обов'язково на короткому повідку (не більше 1,2 м) і в наморднику.

5.7. Особа, яка супроводжує тварину, зобов'язана забезпечити:

- безпеку оточуючих людей і тварин, а також майна від заподіяння шкоди супроводжуваною домашньою твариною;

- безпеку супроводжуваної домашньої тварини;

- безпеку дорожнього руху при проходженні з домашньою твариною біля транспортних шляхів і при їх переході шляхом безпосереднього контролю за її поведінкою;

- наявність повідка для здійснення виходу собак та інших домашніх тварин, які можуть становити небезпеку для життя чи здоров'я людини, поза місцем постійного утримання таких тварин, а також намордника на собаках порід, що включені до Переліку небезпечних порід собак, що затверджується Кабінетом Міністрів України;

- наявність на домашній тварині нашійника з ідентифікуючими позначками.

5.8. Особа, яка супроводжує собаку чи kota, також зобов'язана:

- здійснювати виходу собак без повідка лише в місцях та зонах для виходу тварин, які позначені відповідними знаками або надписами;

- прибирати екскременти за своїми тваринами у під'їздах багатоквартирних будинків, сходах, ліфтах та інших місцях загального користування (ця вимога не поширюється на власників собак-поводирів);

- навчати собак без повідків і намордників на майданчиках для дресирування.

Власники собаки, яку визнано небезпечною, не мають права виходити цих собак без повідка та намордника на території місць або зон для виходу тварин.

5.9. Не дозволяється приводити тварин (крім собак-поводирів) у приміщення магазинів і кафе (крім спеціалізованих магазинів для тварин), об'єктів громадського харчування, установ охорони здоров'я, освіти та культури, на територію дитячих та спортивних майданчиків, при проведенні масових заходів.

5.10. Під час супроводження домашніх тварин не допускається залишати їх без нагляду, слід упереджувати можливість безконтрольного виходу тварини поза межі місця її утримання.

6. Поводження з безпритульними тваринами

6.1. Регулювання чисельності безпритульних тварин та тварин, що не утримуються людиною, але перебувають в умовах, повністю або частково створених діяльністю людини, проводиться відповідно до вимог чинного законодавства.

6.2. Вилов безпритульних (загублених, покинутих, залишених без опіки і бродячих) тварин проводиться з метою:

- повернення їх володільцям або іншим особам під опіку;

- регулювання їх чисельності відповідно до вимог цього Закону.

6.3. Забороняється використовувати методи вилову, технічні пристрої і препарати, що травмують тварин або небезпечні для їх життя і здоров'я.

У разі виникнення або загрози виникнення епізоотій і в інших небезпечних ситуаціях заходи, необхідні для скорочення чисельності тварин, які становлять небезпеку, регулюються в порядку, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

6.4. Забороняється бити, вбивати, отруювати чи калічити безпритульних тварин.

6.5. Забороняється жебракування з безпритульними тваринами.

7. Притулки для тварин

7.1. Для утримання безпритульних тварин створюються притулки для тварин.

7.2. Притулки для тварин можуть створюватися органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, громадськими і благодійними організаціями та фізичними особами.

7.3. Притулки для тварин проводять свою діяльність за рахунок коштів їх власників, а також будь-яких інших не заборонених законом джерел.

7.4. Місцеві бюджети можуть передбачати кошти на створення притулків для тварин та відшкодування витрат притулкам по утриманню тварин незалежно від форм власності.

7.5. Положення про притулок для тварин затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ветеринарної медицини.

8. Перелік порід собак, визнаних як потенційно небезпечні

1. Акіта - іну.
2. Американський бульдог.
3. Американський стафордширський тер'єр.
4. Англійський мастиф.
5. Аргентинський дог.
6. Бельгійська вівчарка.
7. Бернський зенненхунд.
8. Бордоський дог.
9. Бразильська філа.
10. Бульмастиф.
11. Бультер'єр.
12. Доберман.
13. Кавказька вівчарка.
14. Кане корсо.
15. Мастіно неаполетано.
16. Московська сторожова.
17. Німецька вівчарка.
18. Німецький дог.
19. Перо преса канарію.
20. Південноруська вівчарка.
21. Пітбультер'єр.
22. Різеншнауцер.
23. Родезійський ріджбек.
24. Ротвейлер.
25. Середньоазіатська вівчарка.
26. Тосаіну.
27. Чорний тер'єр.
28. Німецький боксер.
29. Фокстер'єр.
30. Ягтер'єр німецький.
31. Метиси вищ